

Pravidla pro hodnocení vzdělávání a chování žáků

Hodnocení žáků je prováděno v souladu s vyhláškou 48/2005 Sb.

FUNKCE HODNOCENÍ

Hodnocení žáků má tyto základní funkce :

1. Informativní

Základní úlohou jakéhokoliv hodnocení žáka je předání informace žákovi, jak se přiblížil ke stanovenému nebo žádoucímu cíli, jaký „kus cesty“ se mu podařilo urazit při snaze dojít ke stanovené metě, kolik úsilí při tom musel vynaložit, jaká je jeho aktuální úroveň kompetencí a zda získané kompetence dostačují k tomu, aby bylo možné označit stanovený cíl za splněný. Tyto informace učitel žákovi předává po provedení diagnostických činností (písemné práce, zkoušení, testy, kvízy, žákovské projekty, diskuze, sebehodnocení...). Významné je, že učitel tyto informace předává kromě žáka také jeho rodičům a případně žakovým spolužákům.

2. Motivační

Základním motivem (tedy souhrnem toho, co člověka pobízí, aby něco udělal nebo neudělal) je **prožití úspěchu či neúspěchu**. Jelikož je všeobecně známo, že hybnou silou učení je pozitivní motivace, je motivační funkce elementární záležitostí celého systému hodnocení žáků. Obecně platí pravidla, která zajišťují potřebnou efektivitu motivační funkce :

A/ učitel by měl co nejlépe znát žáka, kterého hodnotí

Morálně volní vlastnosti žáka, jeho zájmy, hodnotový žebříček, postoje, víra a další parametry ovlivňují to, co žáka motivuje či demotivuje.

B/ každý žák by měl při vzdělávání zažívat úspěch

Jedinec s pocitem neúspěchu postrádá dostatek motivace, je pasivní, demotivovaný, v extrémních případech se dostává do ohrožení v oblasti sociopatologických jevů. Činnost žáka ve škole je vlastně ovlivněna jeho chtěním učit se. Opakovaně neúspěšný jedinec ztrácí „palivo“ pro chtění vzdělávat se a vyhledává jiné činnosti, ke kterým je více motivován.

Motivaci rozeznáváme tzv. *vnitřní a vnější*. Vnitřní motivace vychází z vlastního přesvědčení, vnější je iniciována nějakým vnějším vlivem.

Prioritou při hodnocení žáků na naší škole bude pokud možno vnitřní motivace žáků.

3. Výchovná

Správně nastavený systém hodnocení žáků by měl vést k formování žákovy osobnosti v oblasti jeho postojů a povahových vlastností (pečlivost, odpovědnost, schopnost sebereflexe, cílevědomost...). Hodnocením může učitel ovlivnit sebevědomí a hodnotovou orientaci. Podmínkou správného fungování výchovné funkce je spolupráce s rodinou.

4. Diferenciační

Dělení žáků do „výkonnostních skupin“, „škatulkování“, v pozitivním slova smyslu je tato funkce důležitá při individuálním přístupu (k žákovi se přistupuje dle jeho „příslušnosti k výkonnostní skupině“ individuálně).

Základním cílem hodnocení je poskytování zpětné vazby.

A. OBECNÉ ZÁSADY

1. Hodnocení žáků musí respektovat zásadní cíle definované školním vzdělávacím programem (zejména partnerský přístup k žákovi) a dále musí respektovat dva zásadní cíle, pro které se hodnocení provádí : informace o zpětné vazbě a vnitřní motivace žáka.
2. Zpětná vazba = dílčí informace o procesech vzdělávání žáků (podává informaci o míře naplnění stanovených cílů). Tato informace musí pokud možno jednoznačně a srozumitelně definovat (kvantifikovat), jaká je skutečnost ve srovnání se stanoveným cílem (velmi, hodně, málo, příliš, správně, nesprávně, z poloviny, vůbec, na 30%, chvalitebně.....) nebo jaký individuální pokrok se podařilo udělat (přestal jsi chybovat v malé násobilce, zlepšil jsi písmo, méně chybuješ v převodech jednotek...).
3. Vnitřní motivace = přirozená touha dítěte učit se, poznávat, získávat nové informace, musí být hodnocením podporována, nikoliv likvidována.
4. Kdykoliv je žák hodnocen, musí této činnosti předcházet jasné a srozumitelné seznámení s cíli, kterých chceme dosáhnout, a s kritérii hodnocení. Žák má právo vědět, s jakým cílem (proč) je vzděláván a podle jakých kritérií bude určitá fáze jeho vzdělávání hodnocena.
5. Hodnocení musí být vždy nejprve formulováno pozitivně (shrnutí toho, co se podařilo splnit) a teprve poté negativně (co se nezdařilo, co je třeba zlepšit).
6. Chyba a omyl nejsou prohřešky, ale příležitosti ke zlepšení.
7. Souhrnné písemné práce se mohou psát pouze z matematiky, českého jazyka, z cizích jazyků a informačních technologií (od pátého ročníku) dle rozhodnutí předmětové komise (s jasnou představou a informací žákům, co je cílem takto koncipované práce a co se bude hodnotit). Žáci jsou o termínu práce informováni nejméně týden dopředu. Souhrnná písemná práce se může psát pouze jedna denně. Znamka z takto koncipované práce je prostředkem zpětné vazby pro vyučujícího.
8. O tom, jak je žák hodnocen, informuje vyučující daného předmětu žáka (kromě třídních schůzek) ústně zhruba v polovině každého čtvrtletí, žáci by měli být vedeni k diskusi o svém hodnocení, i když rozhodující slovo má vždy vyučující.
9. Nedílnou součástí hodnocení je sebehodnocení žáků a hodnocení se navzájem. Při této činnosti je vyučující se žáky vždy povinen vytvořit kritéria hodnocení, se kterými jsou všichni před činností, která bude hodnocena, seznámeni. Formu vzájemného hodnocení a sebehodnocení si zvolí každý vyučující individuálně, o výsledcích této hodnotící činnosti vede záznamy, které mají informativní zpětnovazební charakter.
10. Skupinová práce se nehodnotí známkou, ale zásadně vzájemným hodnocením a sebehodnocením – tedy slovně.
11. Při zjišťování vědomostí má každý žák jedenkrát za pololetí právo (mimo s dostatečným předstihem oznámených aktivit) uvést bez důvodu skutečnost, že není připraven.
12. Obecné zásady jsou závazné pro všechny pedagogické pracovníky.

B. Hodnocení a klasifikace na prvním stupni

1. Pro účely tohoto dokumentu se vyučovací předměty na I. stupni dělí v souladu s ŠVP na hlavní a výchovné. Hlavní předměty jsou : český jazyk, matematika, cizí jazyky, člověk a jeho svět, informační technologie. Výchovné předměty jsou : tělesná výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti, hudební výchova.
2. Pro pololetní a závěrečné hodnocení žáků prvního až pátého ročníku se používá klasifikace (popřípadě po dohodě s rodiči kombinace se slovním hodnocením). U předmětů výchovných se posuzuje především snaha a celkový přístup k práci.
3. Celkový prospěch na vysvědčení:
  - a/ „neprospěl“ – žák je klasifikován alespoň z jednoho předmětu klasifikačním stupněm 5
  - b/ „prospěl“ – žák není klasifikován z žádného předmětu stupněm 5 a zároveň aritmetický průměr jeho známek na vysvědčení je vyšší než 1,5
  - c/ „prospěl s vyznamenáním“ – žák je klasifikován ve všech předmětech nejhůře stupněm 2, aritmetický průměr ze všech předmětů je do 1,5 (včetně)
4. Pro průběžné hodnocení se kromě klasifikace používá slovní hodnocení, procentové nebo kreditní hodnocení, jiná grafická hodnocení (smajlíci, sluníčka, razítka.....), hodnocení pomocí portfolia prací žáků anebo kombinace více způsobů. Metoda portfolia je průběžné shromažďování ukázek toho, co dítě má zvládnuto, resp. doklady o rozdílu na začátku a na konci většího učebního celku.
Do portfolia se ukládají také krátké popisy významnějších příhod, které dokumentují úroveň sociálních dovedností dítěte a sebehodnotící materiály žáka.
5. Při pololetním a závěrečném hodnocení žáků se přihlíží k :
  - a/ průběžnému hodnocení žáků učitelem
  - b/ k sebehodnocení žáků
  - c/ ke vzájemnému hodnocení žáků
  - d/ k portfoliu prací žáků

C. Hodnocení a klasifikace na druhém stupni

1. Pro průběžné hodnocení se používá slovní hodnocení, procentové nebo kreditní hodnocení, jiná grafická hodnocení (smajlíci, sluníčka, razítka.....), klasifikace anebo kombinace více způsobů. Systém průběžného hodnocení vytvářejí učitelé daného předmětu a seznámí s ním žáky a zákonné zástupce.
2. Žáci provádějí pravidelné sebehodnocení a vzájemné hodnocení.
3. Pro pololetní a závěrečné hodnocení žáků II. stupně se používá klasifikace. Celkový prospěch na vysvědčení:
  - A/ „prospěl s vyznamenáním“
    - a/ žák není v žádném z povinných nebo volitelných předmětů stanovených ŠVP klasifikován klasifikačním stupněm horším než 2 (chvalitebný)
    - b/ jeho průměrný prospěch vypočtený aritmetickým průměrem všech povinných a volitelných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5
    - c/ jeho chování je hodnoceno stupněm 1 (velmi dobré)

B/ „prospěl“ – žák není v žádném z povinných nebo volitelných předmětů stanovených ŠVP hodnocen klasifikačním stupněm 5 (nedostatečný)

C/ „neprospěl“ – žák je alespoň v jednom z povinných nebo volitelných předmětů stanovených ŠVP hodnocen klasifikačním stupněm 5 (nedostatečný).

4. Při pololetním a závěrečném hodnocení žáků se přihlíží především k průběžnému hodnocení žáka učitelem, dále pak k sebehodnocení žáků a ke vzájemnému hodnocení žáků
5. Opravné zkoušky konají žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni doposud neopakovali ročník a kteří na konci roku neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů. Žáci jsou klasifikováni na základě výsledku opravných zkoušek.

D. Slovní hodnocení pro žáky se SPUCH

Slovně se hodnotí žáci s diagnostikovanou SPUCH, pokud o slovní hodnocení zažádá zákonný zástupce. V žádosti zákonných zástupců musí být specifikováno, jestli zákonný zástupce žádá o slovní hodnocení jen v konkrétních předmětech nebo ve všech povinných a volitelných předmětech stanovených ŠVP.

Slovní hodnocení je souhrnnou písemnou zpětnou vazbou o tom, co dítě zvládlo při osvojování konkrétních znalostí, dovedností, postojů, návyků (kompetencí) s přihlédnutím ke schopnostem dítěte a závažnosti jeho poruchy. Poskytuje také informaci o cílech vzdělávání pro další období.

Slovní hodnocení je zprávou zejména o :

- a/ zvládnutí očekávaných výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- b/ úrovni komunikačních dovedností
- c/ schopnosti řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem, schopnost spojovat problémy do souvislostí
- d/ změnách v postojích a dovednostech
- e/ míře schopnosti spolupracovat a kooperovat
- f/ míře samostatnosti
- g/ vlivu žákova postižení na jeho vzdělávání

Celkové hodnocení žáka hodnoceného slovně nebo kombinovanou formou (slovně a klasifikací) je na vysvědčení vždy „prospěl“, pokud žák nesplňuje podmínky následujících dvou odstavců.

Pokud žák se SPUCH dosahuje vynikajících výsledků a v případě klasifikace by byl hodnocen známkou 1 nebo 2, zapíše vyučující klasifikační stupeň zároveň se slovním hodnocením do žákova KL a známka se mu započítává do celkového průměru. V tomto případě, splňuje-li žák podmínky článku C.3, může být žák na vysvědčení celkově hodnocen „prospěl s vyznamenáním“.

Pokud se v žákově slovním hodnocení objeví formulace „žákovy klíčové kompetence dosahují nedostatečné úrovně“, znamená to, že žák z daného předmětu neprospěl.

E. Pravidla pro sebehodnocení žáků

Žáci jsou postupně od nejnižších ročníků vedeni k sebehodnotící dovednosti, cílem je získání schopnosti vidět sebe sama a své vlastní výkony realisticky.

Žáci si do vzdělávacích materiálů sami vyznačují, co již ovládají.

Práce s chybou je důležitým sebehodnotícím prvkem – vedeme žáky k dovednosti najít chybu, opravit ji a vzít si z ní ponaučení.

Pro sebehodnocení žáků se používají sebehodnotící listy, které postupně učíme žáky vyplňovat. Tyto listy škola archivuje, stávají se součástí žákova portfolia (I. stupeň) a součástí žakových grafických výstupů jednotlivých předmětů (II. stupeň).

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení v oblasti různých kritérií vzdělávací činnosti, nejen v oblasti vědomostí a znalostí (viz kapitola Kritéria...)

Učitel se žáky vybírá před sebehodnotící činností kritéria, která jsou předmětem sebehodnocení (například schopnost komunikace, pečlivost, pozornost, poslouchání, aktivita při hodině, ale také chování...).

Žáci jsou vedeni k pozitivnímu sebehodnocení (hodnocení toho, co se zdařilo, nikoliv toho, co se nezdařilo...)

Sebehodnocení jednotlivých učebních celků se provádí až po osvojení si tématu ze strany žáků.

Sebehodnocení se provádí ústně nebo písemně. Písemné sebehodnotící materiály vyučující archivují, čtvrtletně vyhodnocují a seznamují s nimi zákonné zástupce.

F. Kritéria hodnocení a sebehodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem, schopnost spojovat problémy do souvislostí
- změny v postojích a dovednostech
- míra schopnosti spolupracovat a kooperovat
- míra samostatnosti

G. Formy ověřování úspěšnosti při vzdělávání žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce...
- projektové a skupinové práce

- projektové dny celoškolské a projektové dny ročníkové
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- projektové pobyty
- školy v přírodě
- vědomostní, dovednostní a kompetenční testy (Scio, Kalibro, Cermat .....
- lyžařské a plavecké výcviky

H. Hodnocení chování žáků

Chování žáků je hodnoceno v souladu s vyhláškou MŠMT č. 48/2005 Sb., v souladu se školským zákonem

Kritéria, podle kterých se hodnotí chování žáků jsou :

- a/ míra porušování pravidel školního řádu (mimo nošení pomůcek a domácích úkolů, což se projevuje na prospěchu dětí a bude tedy součástí hodnocení vzdělávání)
- b/ míra porušování pravidel slušného chování
- c/ skutky, které nejsou součástí školního řádu, ale patří v běžném životě k přestupkům nebo k trestným činům
- d/ aktivita při vzdělávání ve škole i na mimoškolních akcích

Pravidla pro udělování kázeňských opatření :

1. Třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících uděluje napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele a pochvalu třídního učitele, o udělení těchto kázeňských opatření neprodleně informuje písemně zákonného zástupce a ústně ředitele školy. O kázeňských opatřeních, která třídní učitel udělil, informuje v každém čtvrtletí pedagogickou radu. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nabe na základě podnětu ostatních udělit žákovi pochvalu.
2. Ředitel školy uděluje důtku ředitele školy vždy po projednání v pedagogické radě, kde na základě podnětu vyučujících je projednán kázeňský přestupek žáka a ředitel školy rozhodne, zda důtku ředitele školy udělí, či nikoliv. Projednání a rozhodnutí ředitele školy musí být vždy součástí zápisu z ped. rady.
3. Počet NTU, DTU a DRŠ může být za čtvrtletí i pololetí libovolný dle míry žákovy nekázně.
4. Neplatí princip navyšování kázeňských opatření (žák, který má udělenou DRŠ za hrubý přestupek může dostat například NTU za přestupek méně závažnějšího charakteru, totéž platí pro sníženou známku z chování...).
5. Snížená známka z chování se uděluje na základě projednání v pedagogické radě a následném hlasování všech pedagogických pracovníků. Sníženou známku z chování navrhuje kterýkoliv vyučující a řádně ji pedagogické radě zdůvodní (doloží).
6. Ředitel školy po projednání v pedagogické radě uděluje za mimořádný projev lidskosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci pochvalu. Tato pochvala se kromě zápisu do katalogových listů píše též na vysvědčení.
7. Pracovník navrhuující udělení DRŠ a snížení známky z chování vždy o tomto předem informuje zákonného zástupce.
8. Pokud žáci nenosí školní pomůcky a neplní domácí úkoly, informuje o tomto vyučující prostřednictvím ŽK zákonného zástupce, ale zápis se nezapočítává mezi kázeňské přestupky, ale u žáka se toto projevuje v jeho výsledcích vzdělávání.
9. Neomluvená absence se kázeňsky hodnotí takto :

A/ Celodenní absence – více jak dva dny celé neomluvené – snížená známka z chování + svolání výchovné komise + informace odboru sociálních věcí (eventuelně policie)

B/ Hodinová absence :

1 neomluvená hodina – DTU

2-4 neomluvené hodiny – DŘŠ

5 a více neomluvených hodin – 2 z chování + výchovná komise

10 a více neomluvených hodin – 3 z chování + výchovná komise + odbor sociálních věcí + policie

10. Pochvala a kázeňské opatření se navzájem neovlivňují (nenulují).

11. Ke všem žákům se přistupuje stejně.

12. Vyučující, který se žákem řeší kázeňský přestupek, vždy se žákem jeho provinění prodiskutuje, informuje ho o opatřeních k nápravě a o důsledcích jeho chování.

13. Veškerá kázeňská opatření jsou zaznamenávána do katalogových listů žáka.

II. stupeň :

Každý třídní učitel II. stupně vede osobní záznamy o chování žáků. Na základě informací vyučujících jednotlivých předmětů a svých poznatků zapisuje do osobního záznamového archu datum a podrobnější popis kázeňského problému. V osobním archu žáka jsou také zaznamenávány informace o sociálním chování a vztazích žáků v kolektivu, o jeho projevech vůči ostatním žákům i dospělým a také o aktivitách zasluhujících pochvalu. Záznamy v osobním archu žáka jsou pravidelně vyhodnocovány, třídní učitel realizuje kázeňská opatření a závažnější nebo dlouhodobější kázeňské problémy projednává se zákonnými zástupci a řeší v souladu s tímto řádem – o všem pořizuje záznam do osobního archu žáka.

V ŽK jsou zákonní zástupci o nekázní žáka informováni stručně, v osobním archu žáka je kázeňský problém popsán podrobněji.

